

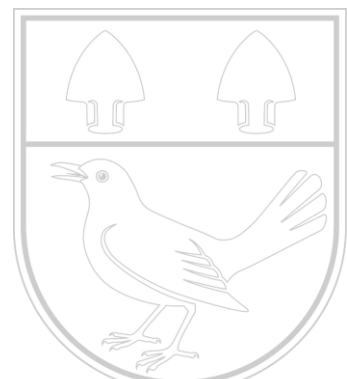

Styrdokument för krisberedskap

Robertsfors kommun

2016-2018

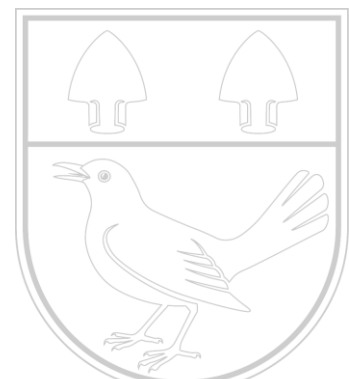
Utkast

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	3
1.1 Bakgrund till styrdokumentet	3
1.2. Syfte, avgränsningar och revidering.....	4
1.3. Systematiskt arbete med krisberedskap.....	4
2. Kommunens krisledningsorganisation och ansvar.....	5
2.1. I förebyggande syfte.....	5
2.2. Vid händelse	6
3. Arbete och åtgärder som ska ske för att reducera eller ta bort risker och sårbarheter samt för att öka förmågan att kontinuerligt bedriva samhällsviktig verksamhet	6
4. Beskrivning av hur kommunen avser fullgöra åtaganden enligt kommunöverenskommelsen.....	7
4.1. Risk- och sårbarhetsanalyser.....	7
4.2 Planering.....	8
4.2.1. Krisledningsplan	8
4.2.2. Geografiskt områdesansvar	8
4.2.3. Övning och utbildning	9
Planerade utbildningar och övningar 2016-2018	10
4.2.4. Rapportering	13
4.2.5. Höjd beredskap	13
4.2.6. Användning av den statliga ersättningen.....	13

1. Inledning

1.1 Bakgrund till styrdokumentet

Kommuners krisberedskapsarbete är reglerat i **Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder** inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH). Enligt lagen ska kommunerna minska sårbarheten i sina verksamheter och ha en god förmåga att hantera krissituationer i fred. I detta avseende ansvarar kommunen för sina verksamheter i samband med allvarliga och extraordinära händelser.

Med extraordinär händelse avses en sådan händelse som avviker från det normala, innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner och kräver skyndsamma insatser av en kommun eller ett landsting.

Intentionen med lagen om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap är att *kommunen ska minska sårbarheten i sin verksamhet och ha en god förmåga att hantera krissituationer i fred*¹. Utifrån LEH kan det urskiljas sex huvudsakliga uppgifter som kommunen ska arbeta med, dessa är: *Risk och sårbarhetsanalyser, planering, geografiskt områdesansvar, utbildning och övning, rapportering samt höjd beredskap*.²

Den 1:a januari 2014 trädde "Överenskommelsen om kommunernas krisberedskap - *Precisering av mål och ersättning för uppgifter i LEH*" i kraft. Dokumentet är en överenskommelse mellan staten genom MSB³ och SKL⁴, som reglerar kommunernas ersättning för de uppgifter kommunerna är ålagda att genomföra enligt LEH. I överenskommelsen redogörs för statens förväntningar på hur kommunen ska genomföra sina uppgifter i form av målbeskrivningar och riktlinjer för hur verksamheten och ersättningen ska följas upp.

Enligt överenskommelsen ska kommunen, med beaktande av risk- och sårbarhetsanalyser, för varje ny mandatperiod fastställas en plan för hur extraordinära händelser ska hanteras. Denna plan ska utgöra en del i ett styrdokument för kommunens arbete med krisberedskap.

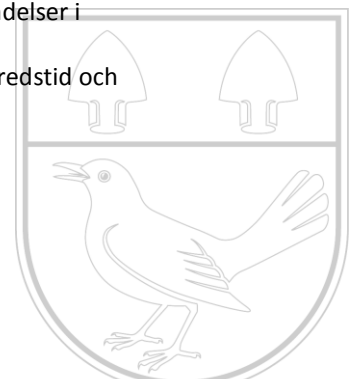
---

¹ 1 kap 1§ Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap

² Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap

³ Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

⁴ Sveriges kommuner och landsting

1.2. Syfte, avgränsningar och revidering

Styrdokumentet ämnar beskriva kommunens arbete med krisberedskap under mandatperioden 2015-2018. Det kommer även att redogöras för hur kommunen avser att använda den ekonomiska ersättningen under mandatperioden.

I detta avseende syftar dokumentet till att stärka kommunens beredskapsförmåga, förmåga att kunna bedriva samhällsviktiga verksamheter samt att reducera och förebygga identifierade risker och sårbarheter.

Redovisningen i detta dokument avser enbart de uppgifter som kommunen är ålagd att genomföra enligt LEH och överenskommelsen om kommunernas krisberedskap.⁵

Robertsfors kommuns styrdokument antas av kommunfullmäktige och dokumentet skall revideras en gång per mandatperiod, och då i samband med mandatperiodens första år.

Styrdokumentet innehåller följande punkter:

- beskrivning av det arbete och de åtgärder som ska ske under mandatperioden för att reducera eller ta bort risker och sårbarheter samt för att öka förmågan att kontinuerligt bedriva samhällsviktig verksamhet,
- beskrivning av hur kommunen avser att fullgöra åtaganden som beskrivs i överenskommelsen, samt hur ersättningen ska användas,
- övergripande övnings- och utbildningsplanering för mandatperioden⁶

1.3. Systematiskt arbete med krisberedskap

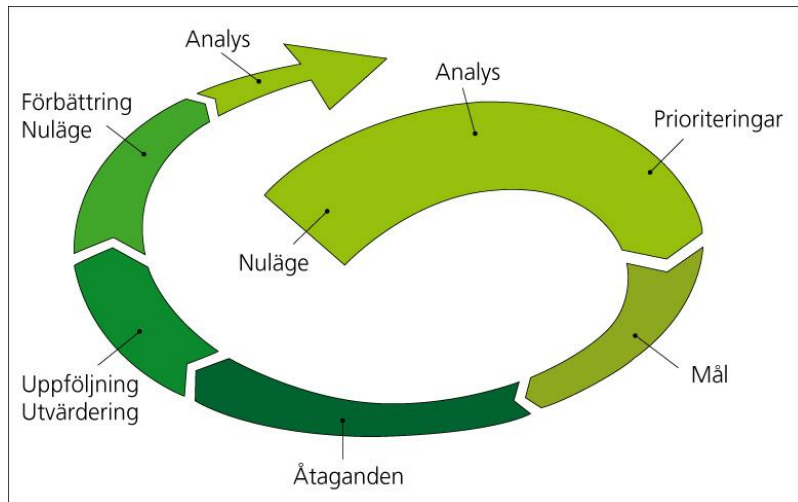
För att uppnå resultat inom krisberedskapsarbetet, krävs en systematisk arbetsprocess i alla verksamheter, där fokus ligger på ständiga förbättringar utifrån kunskap och erfarenheter. Med detta menas att arbetet alltid pågår genom kartläggning av riskbilder som leder till prioriteringar, målsättningar och planering av aktiviteter och åtaganden.

När aktiviteter genomförts, följs de upp och utvärderas för att kunna användas som grund för förbättring och utveckling i ett ständigt återkommande flöde. En översikt på denna process illustreras i figur 3.⁷

⁵ Kommunens arbete med trygghet och säkerhet styrs inte enbart av LEH utan det finns ett flertal andra lagstiftningar t.ex. Socialtjänstlagen, Lagen om skydd mot olyckor m.fl. som ålägger kommunen att arbeta för att reducerar risker och sårbarheter samt för att främja kommunens hanteringsförmåga

⁶ Överenskommelsen om kommunernas krisberedskap - Precisering av mål och ersättning för uppgifter i LEH.

Figur 3. Illustration av processen för systematiskt arbete med krisberedskap ⁸.

2. Kommunens krisledningsorganisation och ansvar

2.1. I förebyggande syfte

I Robertsfors kommun har varje sektor uppdraget att bedriva ett systematiskt krisberedskapsarbete för att öka sin förmåga att upprätthålla samhällsviktiga verksamheter i samband med samhällsstörningar eller extraordinära händelser.

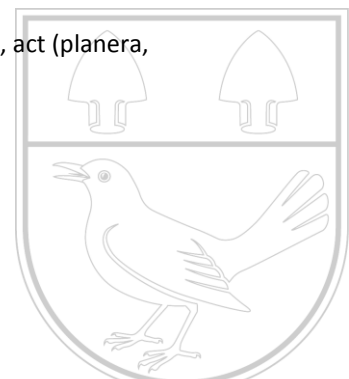
Robertsfors kommunfullmäktige är det högsta beslutande organet i kommunen och fastställer kommunens inriktning av beredskapsarbetet i samband med detta styrdokument. Reglementet för kommunstyrelsen anger kommunstyrelsen som krisledningsnämnd.⁹ Vid behov träder krisledningsnämnden i funktion för att fullgöra uppgifter under extraordinära händelser. I förebyggande syfte ska krisledningsnämnden delta vid utbildningar och övningar för att kunna utöva sin roll.

Högste ansvarig tjänsteman för krisberedskap är kommunchefen. Arbetet samordnas av kommunens beredskapssamordnare som har i uppdrag att samordna, stödja, följa upp och utveckla kommunens krisberedskap, samt att stödja sektorerna i sina uppgifter som berör krisberedskap. Kommunens kommunikatör har i uppdrag att utöver sina övriga uppgifter bistå i samordningen gällande kriskommunikation.

⁷ Metodiken baserar sig på PDCA-cykeln eller Deming-hjulet, vilket är en modell för kvalitets- och förbättringsarbete och utgör grunden i ett ledningssystem. Förkortningen står för plan, do, check, act (planera, göra, kontrollera, agera). Tonnquist, B. (2008), Projektledning, Bonnier Utbildning AB, Stockholm

⁸ Baserad på: Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. (2011), *Vägledning för kommunala handlingsprogram*, Karlstad

⁹ Robertsfors kommun, Reglemente för kommunstyrelsen 2011-04-27,

2.2. Vid händelse

En händelses omfattning och karaktär styr vilken typ av åtgärd och vilken ledningsstruktur som involveras. Kommunen strävar efter att hantera händelsen i ordinarie organisationsstrukturer och befintliga resurser. Kommunchefen beslutar om tjänstemannaorganisationens struktur vid hantering av samhällsstörningar och extraordinära händelser. En grundstruktur skall tydliggöras i kommunens krisledningsplan.

Krisledningsnämnd

När ordinarie organisationsstrukturer och befintliga resurser inte är tillräckliga kan krisledningsnämnden aktiveras. Ordföranden i kommunstyrelsen, eller om denne har förhinder vice ordförande, bedömer när en extraordinär händelse medför att krisledningsnämnden skall träda i funktion. Krisledningsnämnden kan därigenom överta andra nämnders och utskotts beslutsrätt, verksamhetsansvar och därigenom begränsa verksamheten till det som är nödvändigt. Till varje beslut ska finnas en beskrivning av bakgrund till och motivering av beslutet och anmälas till berörd nämnd samt till närmast följande fullmäktigesammanträde. När förhållandena och förutsättningarna finns ska verksamheten återgå till ordinarie nämnd.

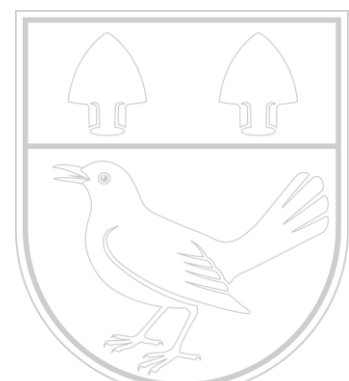
Kommunfullmäktige kan om inte krisledningsnämnden avvecklar sig själv, ta beslut om när krisledningsnämnden skall upphöra.

3. Arbete och åtgärder som ska ske för att reducera eller ta bort risker och sårbarheter samt för att öka förmågan att kontinuerligt bedriva samhällsviktig verksamhet

Kommunöverenskommelsen beskriver stora delar av de uppgifter som kommunen är ålagda att genomföra enligt LEH. Samtliga förvaltningar ansvarar utöver detta för att reducera risker och sårbarheter samt att bidra till att öka kommunens förmåga att upprätthålla samhällsviktig verksamhet.

Utifrån kommunens risk- och sårbarhetsanalys 2015-2018 har det identifierats ett antal utvecklingsområden som ska reducera risker och sårbarheter.

Prioriterade fokusområden för mandatperioden är planering för reservkraft samt nödvattenförsörjning. Kommunchefen ansvarar för inriktning och genomförande. Resultaten i risk- och sårbarhetsanalysen bör nyttjas som utgångspunkt i arbetet.

4. Beskrivning av hur kommunen avser fullgöra åtaganden enligt kommunöverenskommelsen

4.1. Risk- och sårbarhetsanalyser

Enligt lagstiftningen ska kommunen sammanställa en risk- och sårbarhetsanalys över sitt geografiska områdesansvar vid varje ny mandatperiod. Analysen ska redovisa de risker som finns, vilka extraordinära händelser som kan inträffa i kommunen samt hur dessa händelser kan påverka kommunens verksamhet.

Mål för risk- och sårbarhetsanalyserna är att de ska:

- ge underlag för planering och genomförande av åtgärder för att öka förmågan att kontinuerligt bedriva samhällsviktig verksamhet
- ge beslutsstöd för beslutsfattare och verksamhetsansvariga,
- ge underlag för information om samhällets risker och sårbarheter till allmänheten samt,
- bidra till att ge en bild över de risker och sårbarheter som finns i samhället i stort som kan påverka kommunens verksamhet och samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område.¹⁰

Den kommunövergripande risk- och sårbarhetsanalysen utformas i enlighet med *Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter om kommuners risk- och sårbarhetsanalyser (MSBFS 2015:5)*. Resultatet rapporteras till Länsstyrelsen i Västerbottens län.

Kommunens ledningsgrupp ansvarar för framtagande och fastställande av den övergripande risk- och sårbarhetsanalysen. Beredskapssamordnaren utgör en samordnande funktion i samband med risk- och sårbarhetsanalysprocessen.

Kommunchefen ansvarar för att kommunstyrelsen underrättas av analysresultatet. Identifierade åtgärder som anses vara av politisk karaktär fastställs av kommunstyrelsen. Respektive sektorchef ansvarar för förankring av analysresultatet i den egna verksamheten.

Vid sidan av en övergripande risk- och sårbarhetsanalys kan det vid behov genomföras sektorsspecifika analyser. Berörda sektorchef eller en av denne utsedd person ansvarar för genomförande av dessa. Beredskapssamordnaren kan i dessa fall nyttjas som en stödjande

---

¹⁰ Överenskommelsen om kommunernas krisberedskap - Precisering av mål och ersättning för uppgifter i LEH

funktion. De sektorspecifika risk- och sårbarhetsanalyserna bör användas som underlag för framtagande av den kommunövergripande risk- och sårbarhetsanalysen.

4.2 Planering

4.2.1. Krisledningsplan

Kommunen ska med beaktande av risk- och sårbarhetsanalysen, för varje ny mandatperiod fastställa en plan för hur de skall hantera extraordinära händelser.

Kommunens krisledningsplan skall vara ett stöd för kommunens centrala ledning, så att ledningsarbetet kommer igång och kan bedrivas på ett ändamålsenligt sätt. I detta avseende syftar planen till att tydliggöra uppgifter, roller och arbetssätt i ledningsorganisationen vid hantering av samhällsstörningar och extraordinär händelse samt vid höjd beredskap.

Kommunchefen ansvarar för framtagande av krisledningsplanen samt att dokumentet uppdateras och revideras.

4.2.2. Geografiskt områdesansvar

Kommunen ska inom sitt geografiska område i fråga om extraordinära händelser i fredstid verka för att olika aktörer i kommunen samverkar och uppnår samordning i planerings- och förberedelsearbetet. Krishanteringsåtgärder som vidtas av olika aktörer under en sådan händelse samt att information till allmänheten samordnas.¹¹

När det gäller geografiskt områdesansvar arbetar kommunen i första hand inom ramen för den ordinarie organisationsstrukturen och befintliga resurser. I detta avseende nyttjar kommunen ordinarie nätverk och etablerade kontakter i samhället för att hantera händelser. Nätverken omfattar dels aktörer från näringsliv och föreningsverksamhet, men även offentliga myndigheter som verkar inom kommunen. Dessa nätverk behöver inte nödvändigtvis arbeta med krisberedskapsfrågor, men kan vara vitala kontakter i händelse av en samhällsstörning. Då aktörerna har både nätverk, resurser och kompetenser som kompletterar kommunens egna verksamheter. Robertsfors kommun bedömer att dessa kontakter och den kontinuerliga dialogen som förs med dem, utgör en del i uppdraget att verka för samverkan inom det geografiska området. Ansvaret för att etablera och upprätthålla dialogen kontakter med de olika nätverken, ligger inom kommunens olika sektorer och styrs av sektorernas övriga uppdrag och arbetsområden. I den mån det är

---

¹¹ kap. 2, § 7, Lag, (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap

möjligt ska kommunen sträva efter att inkludera aktörer i dessa nätverk även i ett förberedande skede.

Robertsfors kommun har ett nätverk, med syfte att erbjuda akut psykiskt och socialt omhändertagande (POSOM) vid allvarliga händelser inom kommunen eller på annan ort/land, där kommuninvånare är inblandade. Detta för att på sikt förebygga psykisk ohälsa. Vid behov ska POSOM även fungera som en avlastande eller kompletterande resurs för andra stödfunktioner inom kommunen. Ansvaret för POSOM:s verksamhet och samordning ligger hos kommunens socialchef, samt förtydligas i framtagna riktlinjer.

4.2.3. Övning och utbildning

Övning och utbildning är en viktig del för att förankra i kommunens strategi och planering för krisberedskap.

Kommunen ansvarar för att förtroendevalda och anställd personal får den utbildning och övning som behövs för att de ska kunna lösa sina uppgifter vid extraordinära händelser i fredstid.¹² I detta avseende skall krisledningsnämndens ledamöter och ersättare utbildas och övas i beredskapsfrågor minst en gång per mandatperiod. Kommunens tjänstemannaledning övas och utbildas minst två gånger per mandatperiod.¹³

Nedan redovisas kommunens övnings- och utbildningsplan för mandatperioden 2015-2018. Tabellen redogör övergripande för utbildningens/övningens innehåll, målgrupp samt preliminär tidpunkt. Planen kan vid behov ändras både tidsmässigt och innehållsmässigt, samt även påverkas av interna och externa förutsättningar och behov.

Planeringen redovisar enbart de utbildningar och övningar som kommunen ämnar genomföra i egen regi. I mån av tid och personalutrymme strävar kommunen även mot att delta och medverka i de övningar och utbildningar som organiseras av externa aktörer. Det befintliga POSOM nätverket planerar och genomför utbildnings och övningar för sin egen verksamhet.

---

¹² kap. 2, § 8, Lag, (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap

¹³ Överenskommelsen om kommunernas krisberedskap - Precisering av mål och ersättning för uppgifter i LEH.

Planerade utbildningar och övningar 2016-2018

2016

Period	Mål	Syfte	Målgrupp(er)	Utb.	Övn.
1 Januari Februari Mars					
2 April Maj Juni	Inkallningsövning i Rapid Reach	Pröva inkallningssystem och förankra rutiner för inkallningar.	Samtliga grupper		x
3 Juli Augusti September					
4 Oktober November December	Tjänstemän och politiker som ingår i krisledningsorganisation ska känna till kommunens krisledningsplan, sin roll och sina ansvarsområden.	Utbilda ansvariga politiker i kommunens krishanteringsplan och styrdokumentet	Kommunstyreslen och berörda tjänstemän	x	x
	Inkallningsövning i Rapid Reach	Pröva inkallningssystem och förankra rutiner för inkallningar.	Samtliga grupper		x

2017

Period	Mål	Syfte	Målgrupp(er)	Utb.	Övn.
1 Januari Februari Mars					
2 April Maj Juni	Inkallningsövning i Rapid Reach	Pröva inkallningssystem och förankra rutiner för inkallningar.	Samtliga grupper		x
3 Juli Augusti September	Kommunen ska ha god kunskap om risker och sårbarheter som kan påverka kommunens egna verksamheter.	Pröva kommunens förmåga utifrån ett scenario i seminarieform. Öka kunskap om risker och sårbarheter och hanteringsförmåga i kommunen.	De aktörer som berörs av valt scenario. Vid behov bjuds externa aktörer in.	x	x
4 Oktober November December	Inkallningsövning i Rapid Reach	Pröva inkallningssystem och förankra rutiner för inkallningar.	Samtliga grupper		x

2018

Period	Mål	Syfte	Målgrupp(er)	Utb.	Övn.
1 Januari Februari Mars	Tjänstemän som ingår i krisledningsorganisationen genomföra en seminarieövning inom ramen för RSA processen.	Tjänstemännen ökar sin kunskap om potentiella risker och hanteringsförmågan, samt tar fram underlag för kommunens övergripande RSA.	Kommunstyreslen och berörda tjänstemän	x	x
2 April Maj Juni	Inkallningsövning i Rapid Reach	Pröva inkallningssystem och förankra rutiner för inkallningar.	Samtliga grupper		x
3 Juli Augusti September					
4 Oktober November December	Inkallningsövning i Rapid Reach	Pröva inkallningssystem och förankra rutiner för inkallningar.	Samtliga grupper		x

4.2.4. Rapportering

Kommunen ska hålla den myndigheten som regeringen bestämmer informerad om vilka åtgärder som vidtagits enligt LEH samt hur åtgärderna påverkat krisberedskapen.

Kommunen ska vid en extraordinär händelse i fredstid ge den myndighet som regeringen bestämmer lägesrapporteringar och information om händelseutvecklingen, tillståndet och den förväntade utvecklingen samt om vidtagana och planerade åtgärder.¹⁴

För rapporteringen av aktörsspecifika lägesbilder använder kommunen i första hand det webbaserade informationssystemet (WIS). Krisledningsplanen ska förtydliga vilka övriga tekniska kommunikations- och stödsystem som bör användas samt hur dessa ska implementeras i kommunen. För att säkerställa att de tekniska kommunikations- och stödsystem används på bästa möjliga sätt bör dessa även användas i samband med de planerade utbildnings- eller övningsinsatserna.

4.2.5. Höjd beredskap

Kommunen ska vidta de förberedelser som behövs för verksamheten under höjd beredskap.¹⁵ Kommunen ska säkerställa att krisledningen upprätthåller grundläggande kunskaper om kommunens uppgifter vid höjd beredskap. Då det inte finns ljudsändare för VMA (Viktigt meddelande till allmänheten) i kommunen, ska det vara tydligt hur VMA och myndighetsmeddelanden och informationsmeddelanden ska hanteras och initieras.

4.2.6. Användning av den statliga ersättningen

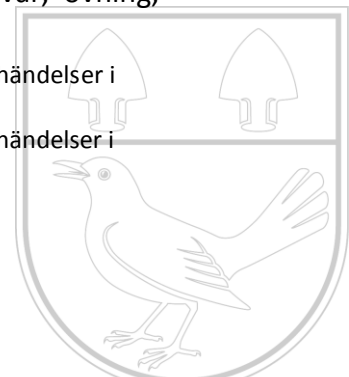
Enligt 5 kap.1§ LEH betalas den statliga ersättningen till kommunen för kostnader för förberedande uppgifter som de utför enligt 2 och 3 kap. Den statliga ersättningen betalas ut senast den 30 juni respektive år och baseras för Robertsfors kommun utifrån följande fördelningsprinciper:

- Grundbelopp: 280 000
- Verksamhetsersättning: 12,75/invånare
- Samverkansersättning: 2,10/invånare

Robertsfors kommun kommer använda statens ersättning till de åtgärder som kan härledas till LEH, dvs. risk- och sårbarhetsanalyser, planering, geografiskt områdesansvar, övning,

¹⁴ kap. 2, § 9, Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap

¹⁵ kap. 3, § 1, Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap

utbildning, rapportering och höjd beredskap. Inom ramen för detta används även ersättningen för att finansiera beredskapssamordnarens tjänst (50 %), samt kommunikatörens tjänst i samband med uppgifter som berör beredskapsärenden (10 %).

Utkast

